

„Az olvasás népszerűsítésének élek”

Dr. Horváth Sándor Domonkos negyven éve dolgozik a győri könyvtárban. Ez idő alatt tanúja és alakítója volt a könyvtárügy folyamatos változásainak, a rendszerváltás előtti időszakról kezdve a digitális fordulatig. Szakmai munkáját Győr-Ménfőcsanak-Sopron vármegye iránti mély elkötelezettség, az olvasás népszerűsítése és az innovációra való nyitottság jellemzi. Több diplomával is rendelkezik – könyvtárstudományból, jogból, mediációból és családterápiából –, így a könyvtári hivatásra mindig összetettebb, emberközpontú nézőpontból tekint. Mindemellett Győry Domonkos szerzői néven szépíró és lapunk szerkesztőbizottságának is tagja. Irodalomszervező tevékenysége és negyvenéves kultúraközvetítő munkája elismeréseként, a magyar államalapítás ünnepe alkalmából Magyar Arany Érdemkereszt kitüntetésben részesült. Az interjúban pályája fontos állomásairól, inspirációiról és a könyvtár jövőjéről osztja meg gondolatait.

1985 októberében kezdett el dolgozni a győri könyvtárban, vagyis negyven éve ugyanazon intézmény kötelékében van. Hogyan emlékszik vissza az első napokra, az első benyomásokra?

Mivel képesítés nélkülként kezdtem, nagyon örültem, hogy a sikertelen felvételi után el tudtam helyezkedni. Azt, hogy ez könyvtárban történt, a véletlen hozta. Mivel igazi „könyvmoly” voltam, nagyon tetszett a lehetőség, igazi sokként ért, hogy olvasásról szó sincs, legalábbis könyvtári dolgozók esetében, munkaidőben. A munkahelyi légkört toxikusnak éreztem, igen hamar elmenekültem egyszemélyes fiókkönyvtárba, közben elvégeztem Szombathelyen a történelem-könyvtár szakot, ahol az első konzultáción az akkori tanszékvezető azonnal tudatta velünk, hogy „a veréb is énekesmadár, csak levezetnünk tanult”. Ekkora biztatás után persze, hogy szereztem aztán még négy diplomát.

Hogyan változott meg a könyvtár és a könyvtáros szerepe az elmúlt négy évtizedben?

A világunk változott. Kezdő koromban azt láttam, hogy a közkönyvtárosok egy része hallgatólágosan „lemondott” a könyvekről, és inkább a különféle ügyetlen és jogszertlenül furfanggal pénzért szolgáltatott zenei és filmhordozókban látta a könyvtár jövőjét. Ez érthető is volt, hiszen ennél a szolgáltatásnál „kanyargott” sor, mégpedig fizetőképes kereslet formájában. Majd a szélessávú internetszolgál-

tatás elterjedésével ezek a dokumentumok elveszítették a korábbi keresetségi pozíciójukat, maradtak a könyvek és a közösségi élet, mint fő csapásvonalak. A pandémia után pedig beindult valami új, a mindenféle titkolózás és statisztikafésülgetés ellenére finom, de határozott lejtmenetben lévő kereslet ellenkezőjére fordult, és a kulturális kormányzat jó érzékkel erre megindított könyvtárnépszerűsítő kampányával tovább erősödött, biztató jövőképet vázolva ennek a könyvtártípusnak, miközben fél szemét a mesterséges intelligencia (szakkönyvtárban és egyetemi könyvtárban erőteljesebb szolgáltatási átalakulást prognosztizáló) térhódításán tartja.

Könyvtárosként, majd igazgatóhelyettesként, végül igazgatóként évtizedek óta formálja az intézményt. Milyen mérföldköveket emelne ki ebből a hosszú pályából?

2008-tól intézményünk önállóan szervezi a Győri Könyvszalont, amely a vidék legnagyobb könyvfesztiválja hazánkban. 2013-tól, a KSZR létrejöttétől folyamatosan modernizáljuk (szerethető könyvtári helyekké tesszük) a kistéleplélek könyvtárait, mára a vármegyében több mint kétharmadukat. Központi épületünket teljesen modernizáltuk, egy nagyon klassz gyermekkönyvtárat hoztunk létre, az egész épület modern, villamosenergia szempontjából teljesen önellátó. A Kisfaludy Károly Könyvtár belső tereit is szépen

„Az a tervem, hogy nyitott maradok a változásokra”

rendbe tettük. Az RFID napjaink része lett, a napokban adjuk át a város harmadik könyvkölcsönző automatáját, miközben az önkiszolgáló eszközök is a felhasználók rendelkezésére állnak. Kiadványaink közül a Győri Képeskönyv Fitz József-könyvdíjat kapott, az ötkötetes várostörténet első két kötetét – akadémikus szerzőkkel –, szép kivitelben már bemutattuk, a harmadik kötetet dolgozunk. A *Győri Szalon* nevű online kulturális magazinunk napi olvasóinak száma meghaladja a kétezer főt.

A rendelkezésre álló terjedelem nem is lenne elég minden fejlesztésünk, büszkeségünk felsorolására, egy helyi kolléga azt mondta, hogy „ti kéthavonta álltok elő valami olyasmivel, amivel mások két évente”. Ezt kicsit túlzásnak éreztem, de csak nagyon kicsit.

Komoly fejlesztési eredményei vannak a kistélepi könyvtári ellátás területén. Milyen elveket követ ebben a munkában?

Két fő elv van. Ott fejlesztünk, ahol érdemes, tehát a település is hajlandó „odatenni magát”. Adjanak megfelelő, szépen felújított teret, mi pedig modern és szerethető berendezést varázsolunk oda. A modernitásból nem engedünk, de ez önmagában nem elegendő: a helyi jellegzetességeket, értékeket is tükröznie kell.

Szívügyének tekinti a Győri Könyvszalon rendezvénysorozatát, amely 2026-ban 25 éves jubileumához érkezik. Hogyan indult ez a kezdeményezés, és miben látja a könyvfesztivál legfőbb értékeit?

Az olvasásnépszerűsítésért, az olvasás népszerűsítésének élek. A magányos harcosok elesnek a csatában. A partnerségben az erő. Annak átgondolásában, hogy másoknak mi a jó abban, amit csinálunk, vagy miként tudnánk úgy dolgozni, hogy

minél többeknek hasznot hajtsunk ezzel? És ezen a nyomvonalon a könyvkiadók, a szerzők, a szerkesztők, más intézmények remek partnereink lehetnek. A közös munka együttes eredménye olyan élmény, amelynek mentén szakmai barátságok szövődnek. Jó példa erre, hogy a Magyar Napló Könyvkiadóval elsőként szerveztük meg vidéken a Magyar Széprőza Napját. És az együttműködés azóta is töretlen velük és a Magyar Írószövetséggel.

Az Önről szóló cikkek, beszélgetések alapján úgy tűnik, a tanulás Ön számára nem csak eszköz, hanem életforma.

Mi motiválja ezt a folyamatos tanulást?
A kíváncsiság. A szakmai tanulmányok után az izgatott, mi szabályozza, irányítja a társadalmat. Ez vezetett a jogi diplomámhoz. Majd azt szerettem volna jobban megismerni, mi történik a jogalkotás műhelyeiben? Emiatt lettem szabályozási szakjogász. Aztán az emberi konfliktusok békés rendezésére irányult a figyelmem, így mentem a Semmelweis Egyetem közösségi és családi mediáció szakára. Innét már csak egy lépés volt az, hogy a családban élő ember, illetve a család mint rendszer felé mozdultam, s ennek keretében családkonzulens oklevelet szereztem. És a kor előrehaladtával a spiritualitás is előtérbe került, a napokban kezdem pasztorálpszichológiai tanulmányaimat. A végét még nem látom a történetnek.

A mentálhigiénés képzései során mély önismereti munkát is végez. Mit gondol, miért fontos egy könyvtárvezető számára az önreflexió és az önismeret?

Ha egy gépkocsiban ülünk, mondjuk odavarázsolunk bennünket, akkor nem igazán látjuk a formáját és a színét. Viszont, ha

kiszállunk, körbejárjuk, akkor már tudunk mindent. A vezető gépkocsija azonban bizonyos sebességgel halad, így ezt a „mutatványt” nem egyszerű meglátni. Előre néz, és jobbra meg balra, miközben a visszapillantóba is figyelnie kell. Persze sántikál ez a metafora, azonban az önismeret hatalmas segítség, hogy a helyén kezeljük a dolgokat. Paradoxonnal zárva: amíg azt gondolom, hogy rendben van az önismeretem, addig nincs rendben. És az önértékről még nem is beszéltem, pedig a legtöbb cipő ezen a területen szorít bennünket.

Végezetül, milyen tervei vannak a következő 5–10 évre?

Az a tervem, hogy nyitott maradok a változásokra. Figyelem őket, és ha kell, magam és az általam vezetett intézmény is megfelelően változik, annak érdekében, hogy mindig az adott időszakban legoptimálisabb, leghatékonyabb módon szolgáljuk ki létünk értelmét, a szolgáltatásainkért jelentkező embert, közösséget. Tanulmányaim során nagy hatást gyakorolt rám Viktor E. Frankl egzisztenciaanalízise, az értelemnek (benne a lelkiismerettel és a reménnyel) a keresése; a megküzdéseinkben a munkának, a befogadásnak, az alkotásnak és végső soron a beállítódásmodulációnak a lehetősége, szerepe. Ezek nyomán hiszem, hogy amit csinálunk mi kulturális alkalmazottak, az nem csupán szolgáltatás vagy szolgálat: az misszió.

Szüts Etele